

**UCHWAŁA Nr XIV/110/2015**  
**RADY MIASTA ŚWINOUJŚCIE**

z dnia 22 października 2015 r.

**w sprawie nadania Honorowego Obywatelstwa Miasta Świnoujście**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1515), § 5 i § 6 Statutu Gminy - Miasto Świnoujście przyjętego Uchwałą Nr LII/428/2009 Rady Miasta Świnoujście z dnia 26 marca 2009 r. (Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego z 2009 r. Nr 50, poz. 1247) oraz Uchwały Nr XII/83/2015 Rady Miasta Świnoujście z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie zasad i trybu nadawania Honorowego Obywatelstwa Miasta Świnoujście (Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego z 2015 r. poz. 3539), Rada Miasta Świnoujście uchwala, co następuje:

§ 1. Nadaje się Honorowe Obywatelstwo Miasta Świnoujście księdzu Kazimierzowi Matlakowi.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącej Rady Miasta.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta

Joanna Agatowska

## UZASADNIENIE

### do „Honorowego Obywatelstwa Miasta Świnoujście”

Kazimierz Matlak urodził się 28.03.1902 roku w Suchej na Podhalu, w rodzinie robotnika kolejowego. Studia teologiczne kończył na Uniwersytecie Jagiellońskim. Po uzyskaniu święceń kapłańskich, młody duchowny był zatrudniony jako nauczyciel religii w szkołach w kilku parafiach. W czerwcu 1939 roku, na krótko przed wybuchem II wojny światowej, skierowany został do Kołomyi, położonej na południowo – wschodnich kresach Rzeczypospolitej. W 1939 roku miasto zajęte zostało przez oddziały Armii Czerwonej, a w 1941 roku przez Niemców. Cały okres wojny ksiądz Matlak pozostawał w Kołomyi. Dla polskiego duchownego nie były to lata łatwe, przetrwał jednak jako duszpasterz, udzielając wsparcia duchowego swym parafianom. Wraz z nimi zmuszony został do porzucenia tych terenów i przesiedlenia się do Polski, na Ziemię Odzyskane. W Polsce znalazł się 13 maja 1946 roku, zaś w Świnoujściu już w czerwcu 1946 r.

Obowiązki proboszcza w katolickiej parafii Stella Maris objął ksiądz Kazimierz Matlak dnia 17 czerwca 1946 roku. Ten skromny kapłan przez kilkadziesiąt lat, swą pracą stworzył społeczność wiernych kościoła katolickiego z przybywających tu z różnych stron osadników.

W mieście zamieszkiwało wówczas około 2000 osób, zaś w całym, rozległym powiecie wolińskim niespełna 5000 Polaków. W pustawym mieście objął on kościół i parafię Stella Maris, a nadto z upoważnienia władz kościelnych przejmował protestanckie obiekty sakralne i tworzył strukturę kościoła katolickiego w ówczesnym powiecie wolińskim. Przyznać należy, że mimo bardzo trudnych warunków działania, potrafił on doskonale spełniać funkcje duszpasterza znękanych i zdemoralizowanych wojną ludzi oraz administratora bardzo rozległej parafii. Do 1948 roku przejął on na terenie ówczesnego powiatu na rzecz kościoła katolickiego 9 byłych kościołów protestanckich dostosowując je do potrzeb społeczności katolickiej.

Bardzo trudnym zadaniem świnoujskiego proboszcza było zapewnienie opieki duszpasterskiej na rozległym terenie parafii. Obsługiwał on polską część wyspy Uznam, wyspę Wolin, Karsibór, a nawet miejscowości powiatu kamieńskiego. Przy ówczesnych brakach komunikacji nie było to sprawą łatwą. Pomysłowość i umiejętność kontaktowania się z ludźmi sprawiały, że duchowny docierał czasami do wiernych, żyjących w najbardziej nawet odległych zakątkach powiatu, wojskową ciężarówką. Zadaniem księdza Matlaka przez pierwsze lata było też nauczanie religii w świnoujskich szkołach, w tym również funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej i Urzędu Bezpieczeństwa, w wieczorowym gimnazjum dla dorosłych.

Ksiądz Matlak nie żył w pustce. Uśmiechnięty i pogodny, otwarty na ludzkie potrzeby, bardzo szybko zyskał sympatyczne miano „ksiądz Kazio”. Życie parafii, zwolna normalizowało się. Wraz z rozwojem osadnictwa do miasta przybywali nowi księża, którzy podejmowali pracę w coraz liczniejszej, ale i trudniejszej do prowadzenia parafii. Gdy po kilkuletnim okresie zawieszenia, w 1957 roku nauka religii powróciła do szkół, ksiądz Matlak mianowany został przez Kurię Gorzowską wizytatorem nauki religii w szkołach podstawowych i średnich. Niezależnie od tego nauczał on także religii w szkołach, do czasu aż została ona ponownie z nich wprowadzona.

Ten skromny, zawsze uśmiechnięty kapłan, w sprawach zasadniczych pozostawał nieugięty, okazywał twardy góralski charakter. Taką była jego reakcja na propozycje współpracy z Urzędem Bezpieczeństwa, czy przystąpienia do lojalnego wobec komunistycznych władz ruchu „księża patriotów”. Pozostając wiernym i posłusznym władzom kościelnym kapłanem, wykazywał też wyrozumiałość dla ludzkich słabości i niedoskonałości parafialnych duszyczek. Środowisko, w jakim przyszło mu tu działać nie było nigdy zbiorowiskiem aniołów i potrzebowało mądrego duszpasterza. Proboszczem parafii Stella Maris pozostawał ksiądz Kazimierz Matlak do 7 września 1966 roku, a więc przez ponad 20 najtrudniejszych dla kościoła, ale też i wszystkich mieszkańców lat. Zmarł w Poznaniu w 1977 r.

Określenie zasług uzasadniających wyróżnienie kandydata:

- 1) w pionierskich latach polskiego osadnictwa ksiądz Matlak jako proboszcz wywarł wielki wpływ na proces integracji polskiego społeczeństwa w mieście i w powiecie,
- 2) w ciągu ponad 20 lat pracy duszpasterskiej kształtował w społeczeństwie polskim, szczególnie u młodzieży postawy patriotyczne oraz przywiązanie do chrześcijańskich zasad moralnych. Dla społeczeństwa głęboko zdemoralizowanego latami wojny, oderwanego od ojczystych korzeni było to niezwykle ważne,
- 3) jako administrator kościelny położył wybitne zasługi dla zachowania zabytkowych obiektów sakralnych przekazanych Kościołowi w administrację.